

Presentation Leaderträffen i Båstad

22 maj 2019

Mats Holmquist, Högskolan i Halmstad
Jörgen Johansson, Förvaltningshögskolan vid
Göteborgs Universitet.

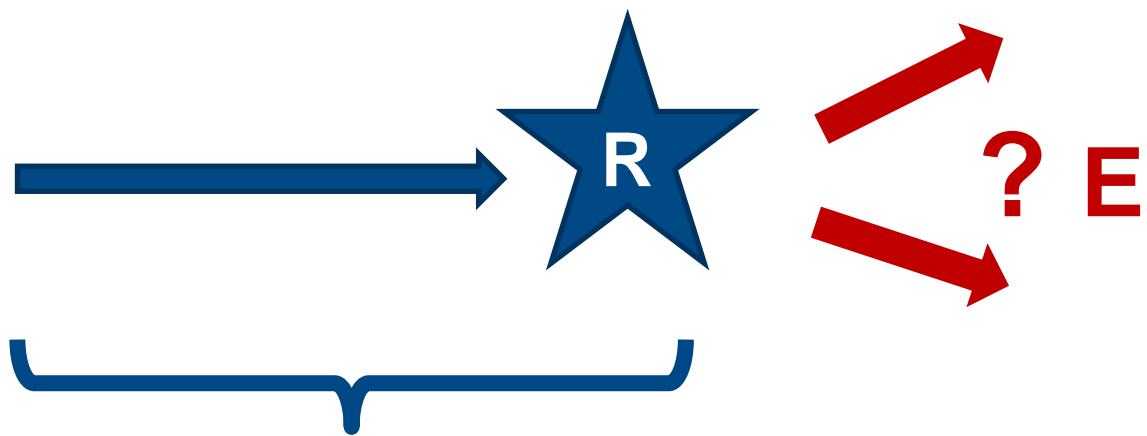
Vårt syfte är att undersöka effekttänkandet i Leader och att ta fram en modell för framtida effektutvärdering som ni kan ha nytta av i ert utvecklingsarbete.

En övergripande iakttagelse nu är att alla goda projektresultat kan ge mer effekter.

Delrapport 1 är klar, 2 är snart klar, 3 kommer till hösten och 4 nästa år.

Projekt

Projektid

Effekttänkande (Interventionslogik)

- En logisk tankekedja om hur policy bör leda till effekter, uttryckt i program, strategier och projekt – ingripandets tankemässiga ryggrad...

Förutsättningsskapande åtgärder

- Grundkomponenterna i Leadermetoden
- De horisontella principerna
- Institutionellt kapacitetsbyggande
- Projektportfölj

Effekttänkande

Slutsatser om effekttänkandet

- Det hänger inte ihop på ett bra sätt
- Det är generellt svagt på alla nivåer
- Det är svagast i programmen och strategierna
- Det är starkare i en del av projektansökningarna

Reflektioner om effekttänkande i strategin

- ▶ Styrt arbete utifrån Jordbruksverkets mall
- ▶ Fokus på mål och mätbara indikatorer - inte på effekter
- ▶ Nödvändigt med egen projektplan och projektplansguide

Reflektioner om effekttänkande i strategin

- ▶ Arbetet med fyra fonder öppnar automatiskt för fler innovativa och kreativa idéer
- ▶ Närheten land-stad-vatten
- ▶ Arbetar med att få alla involverade att förstå vilka mervärden projektstöd kan ge bygden
- ▶ Arbetar med andra som söker eller har fått projektstöd för att sprida kunskap om arbetsätt, hinder, möjligheter, resultat och effekter

Gynnsamma effekter i vårt område

Effektbarometer

- Effektpotential – utvecklingsvisionen
- Effektmål – SMARTa långsiktiga
- Effektväg – hur nå dit
- Effektorganisering – externa mottagare
- Effektfinansiering – utan EU-medel

- *Effektpotentialen* varierar stort mellan projekt inom samma leaderområde
- Realistiska och mätbara *effektmål* finns bara i låg grad
- *Effektvägen* är sällan utvecklad och avståndet mellan resultatmål och effektmål mycket långt
- *Effektorganiseringen* är generellt svag
- Det saknas för det mesta en idé och plan för *effektfinansiering*

Reflektioner om effekttänkande på operativ projektnivå

- ▶ Förankringen i bygden - förstår man värdet?
- ▶ Hur ser underifrånperspektivet ut?
- ▶ Vad är syftet och vad är nyttan med projektet?
- ▶ Vilka mål har projektägaren satt och hur ska man arbeta för att nå dem?
- ▶ Vilka är de långsiktiga målen?
- ▶ Flera möten mellan VL och projektägare - coaching är viktig

Bruksspelet i Klippan

Helene Lindquist

Musikal på Klippans Bruk - ett projekt om att lyfta in dåtid i nutid och tillvarata varumärke

Bruksspelet
i Klippan

Drömmen - Projektidé - Mål - Syfte

- ▶ Sätta upp en musikal som berättar bygdens historia
- ▶ Skapa en ny mötesplats
- ▶ Få mellan 80-100 personer engagerade i musikalen
- ▶ Stärka varumärket Klippan

Bruksspelet
i Klippan

Resultat

Bruksspelet
i Klippan

Effekter och framgångsfaktorer

- ▶ 2 anställda och fler under säsong
- ▶ Skolföreläsningar
- ▶ 6000 barn har sett musikalen i sin skola
- ▶ Flera har gått vidare till utbildningar
- ▶ Arbeta tillsammans med aktuella kulturpersoner
- ▶ Kunskapsöverföringar
- ▶ Att arbeta tillsammans (Privat - offentligt och ideellt ger ett enormt nätverk

....och nu kör vi igen

Bruksspelet
i Klippan

Musikal på Bruket

- Mycket svagt effekttänkande i planen förutom organiseringen
- Ändå goda effekter efter fem år, men begränsade
- Framgångsfaktorer var
  - Inbyggd effektf finansiering genom biljettförsäljning
  - God effektorganisering genom förankring och samarbete mellan kultur, industri, kommun, näringsliv och turism
  - Kompetent lokal kulturentreprenör med socialt ansvar

Effektpotentialen är större

Planen kunde haft

- betydligt tydligare och starkare effekttänkande
- konkreta idéer som anknyter till de förutsättningsskapande faktorerna
- en utvecklad vision om hur musikalen kan få större lokala effekter

Förutsättnings- skapande faktorer

- Leadermetoden
- Horisontella principer
- Institutionellt kapacitetsbyggande
- Projektportfölj

Mervärden

- Socialt kapital och tillit
- Lokal styrning, nätverk och mötesplatser
- Kunskap och kompetens
- Investeringar och infrastruktur
- Livskvalitet och hälsa
- Attraktivitet

Strukturella förändringar

- Befolkningsutveckling
- Besöksökning
- Nya arbetstillfällen
- Bättre service och välfärd
- Ökat företagande

Framgångsfaktorer (prel)

- En långsiktig målbild och att vara en del i en pågående lokal utvecklingsprocess (även det regionala sammanhanget är viktigt)
- Lokal samverkan, sammanhållning och engagemang
- Lokal förankring och lokalt inflytande
- Affärsmässighet, likviditet och hållbar finansiering

Hur bör Leaderprojekt utformas för att gynna effekter (prel)

- Med insatser som ingår i en långsiktig lokal utvecklingsstrategi med engagerade mottagare
- Med ett starkt stöd bland politiker och befolkning
- Med en realistisk ekonomisk hållbarhet
- Med tillgång till en entreprenöriell utvecklingskompetens

Reflektioner om mervärden och framgångsfaktorer

- ▶ Nätverket mellan leaderområden i Skåne
- ▶ Nätverk mellan länsstyrelsen och Leaderområden
- ▶ God kontakt mellan projektägare och Leaderkontor
- ▶ Väl förankrat i bygden
- ▶ Ett starkt underifrånperspektiv
- ▶ En stark organisation som driver projektet

Råd och förbättringsförslag

- Skapa kopplingar till lokala och regionala utvecklingsplaner
- Inför, utveckla och efterfråga effekttänkande i hela Leader
- Skapa en utvecklingslogik i Leadermetodens anda, med ett lärande och lokalt stödjande uppföljningssystem

Utförandets logik

Effektivitet

Tillämpning av givna regler och instruktioner

Enhetlighet, likatänkande och stabilitet

Produktion och kvalitetssäkring

Utvecklingens logik

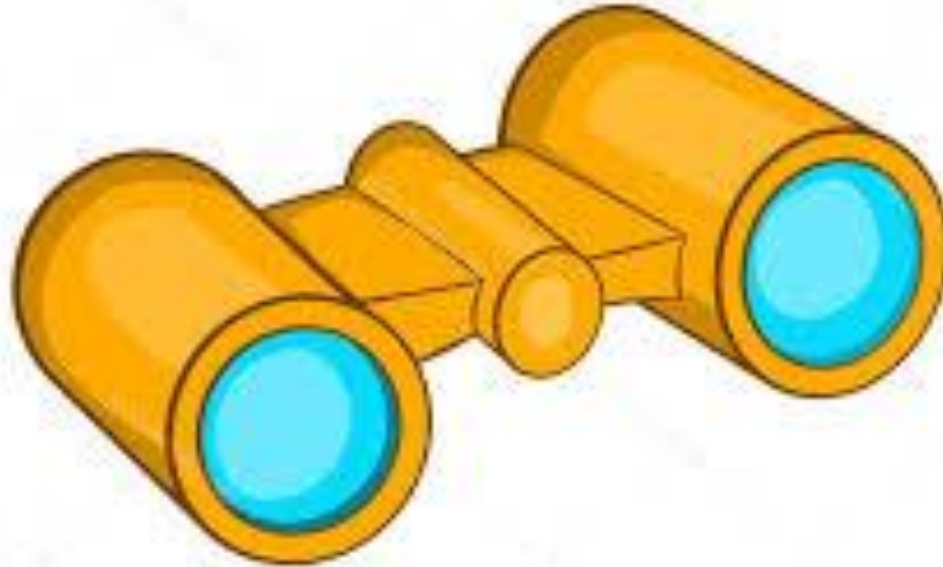
Reflektion

Alternativtänkande, experiment och risktagande

Tolerans för olikhet, osäkerhet och felhandlingar

Lärande och innovation

Tänk vidare och längre...

Länken till delrapport 1:

<https://webbutiken.jordbruksverket.se/sv/artiklar/utv1911.html>